

PELİN ÖZER • Latife Tekin Kitabı

PELİN ÖZER 1972'de Bursa, Çekirge'de doğdu. Galatasaray Lisesi ve İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü'nden mezun oldu. *Cumhuriyet* Gazetesi Kültür Servisi, İyi Şeyler Yayıncılık, Yapı Kredi Yayınları (*kitaplık* dergisi), Nâzım Hikmet Kültür Sanat Vakfı ve Can Yayınları'nda çalıştı. İstanbul'da yaşıyor.

Everest Yayınları, 2005 (1 baskı)

İletişim Yayınları 2099 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 330

ISBN-13: 978-975-05-1688-7

© 2015 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2015, İstanbul

EDITÖR Bahar Siber

KAPAK TASARIMI Gürel Yontan

KAPAK UYGULAMA Suat Aysu

KAPAK RESMİ Gürel Yontan

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Bahri Özcan

BASKI ve *CILT* Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

PELİN ÖZER

Latife Tekin Kitabı

Annemin adı Hatice'ydi. Urfalıydı, orada doğup büyümüş, babamla evlendiği için gelmiş Karacefenk'e, Üzümlü Köy demek bu, karahevenkten dönüşmüş. Yabancıydı annem köyde. Urfa, ulaşılmaz bir masal kenti değil artık. Ama o zamanlar Kayseri'den çıkıp Urfa'ya varmak, dünya ötesi bir yere gitmek gibi bir macera. Babam, İstanbul'dan köye üç dört günde gelebiliyormuş ancak. Annem hep çocukluğunun geçtiği bu kenti özledi, oraya gidebilmenin düşünüyordu ama ne yazık ki bir daha göremedi orayı. Şimdi bana, bunu yapamamış olması anlaşılmaz geliyor ama o tuhaf gide-meme duygusu beni de sardı zamanla; o ruhu korumak ister gibi gidip görmedim oraları. Kederli bir koruma biçimi biliyorum ama, annem duygusunu bana devretmiş, yapacak bir şey yok. Onun isteyip de yapamadığı bir şeyi benim yapmamam gerekiyormuş gibi hissettim. Şimdi doğu kentlerinin çoğunda akrabalarımız var, çağırırlar ama gidemem. Kimi şeyleri böyle korumuşsanız, artık oraya ancak şiddetli bir ruhsal sarsıntı sonrasında falan gidebilirsiniz. Köye de yıllar sonra, çok sevdiğim bir arkadaşımın ölümünün ardından

gitmiştim. Onu köyüme götürmeyi çok istemişim ama gidememiştik, o ölünce gitmem elzem oldu sanki. Belki Urfa'ya da böyle, bir şey olur, giderim. Uzun yıllar sonra köye gittiğimde ne ağladım ne sarsıldım. Geçmişin anlarıyla, çocukluk duygularıyla iç içe yaşamıştım ben, uzaklaşmanın acısı artık içimde bir yere çökmüştü. Bunlar savrulmayan tortular; yazıla yazıla, düşünüle düşünüle dibe çökmüşler. Bir şey zamanında yapılamamışsa, sonradan onu yapmak çok da anlamlı gelmiyor. Öyle yaşandı, öylece de kaldı. Bu bana annemden armağan bir duygu.

Yüzüm anneminkine benzer. Özellikle gözlerim ve kaşlarım. Kardeşlerim bazen bana bakamazlar. Küçük ağbim, annem öldükten sonra beni hep, "anne yüzlüm" diye sevdi. Sabahları, daha çok aynada yüzümü gördüğümde, bu benzerlik beni hâlâ şaşırtır. Bütün gece içimde uyumuş gibi... Doğduğumda burnum da anneminkine çok benziyormuş ama o, büyük ve çirkin olmasın, kendi burnuna benzemesin diye elleriyle oynayıp burnumu bozmuş, yamultmuş. Düzeltiyim derken dokuyu zedelemiş, üşüdüğüm zaman annemin parmak izleri belirir burnumun üzerinde. Bu bana çok büyüleyici gelir. Şimdi insanlar korkudan çocuklarını elleyemiyorlar bile; annemse, beni seramik ustası gibi yoğurmuş... Önce doğurmuş, sonra da beğenmediği yerlere şekil vermeye çalışmış. Oğlumun burnu da benim asıl burnuma benzer. Bak-tıkça, kendi burnumun aslını oğlumda görürüm.

Sevgili Arsız Ölüm'de annem çok canlı ama onun özgürleştirici, aydınlık yanı yok. Vurgu daha çok evi derleyip toparlayan, baskın kişiliğine yapılmış. Oysa annem, belki yaşadıkları nedeniyle açık fikirli, çok aydınlık bir kadındı. Daha büyük yaşlarımda hatırladığım bir annem var. O anne başını örtmez, kısa kollu elbiselerle dolaşır, Kayseri'ye saçlarını yaptırmaya gider, beni lunaparka götürürdü. Ücra bir köye düşmüş, şehir duygusu olan bir kadın, serbest düşünce-

li. Köylü kadınlara benzemez, başka türlü giyinir... Okuma yazma bilirdi, belki de, o bölgelerde okuma yazma bilen tek kadındı. Nasıl öğrendiğini bilmiyorum, çaresizlikten olmalı. Ablam okula gittiğini söylüyor Urfa'da, annemin çocukluk hikâyeleri belleğimden silinmiş. Arapça ve Kürtçe bilirdi, Kürtçe türküler söyler... Sesi kulağımda hâlâ. Ama bu dilleri kullanmaya kullanmaya, konuşmaya konuşmaya, zamanla unutmuş. O nedenle ben ana dilimle değil, baba dilimle yazmışım.

Becerikli bir kadındı. İğne yapardı, dikiş dikerdi. Bunlar, 60'lı yıllarda oldukça garip şeylerdi. O yıllarda, belki daha da öncesinden Cumhuriyet'in getirdiği bir şey... Kadınların, hayatın içinde çok farklı biçimde yer aldıkları bir zaman var. Sosyal hayatın daha canlı olduğu, kadınların eve kapanmadığı bir dönem... Kasabalı ve kentli kadın için söz konusu bu tabii. Ama bir dönem, Kayseri'de, köylerde de böyle şeyler yaşanmış. Sürekli köyde kalmadık biz. Köyle kasaba arasında gidip geldik. Bünyan'da da yaşadık. O yılları çok iyi hatırlıyorum, orada çekilen fotoğraflara bakınca şaşırıyorum. Yıllar sonra Bünyan'a gittiğimde, kadınların tamamen ev içlerine kapanmış olduğunu görüp çok üzüldüm.

Güzellik duygusu bana annemden geçti. Tuhaf bir kadındı annem. Köyde, toprağı ince ağızlı testilerle, ibriklerle sularken çeşitli süsler yapardık birlikte. Toz kalkmasın diye sade bir köy evinde toprağı suluyorduk alt tarafı. Defterlere yaptığımız kenar süsleri gibi, papatya desenleriyle işlerdik toprağı. O toprağı hâlâ tabanımda hissederim. Annem tandırda ekmek yaparken beni de çalıştırır, durmadan becerikli biri haline getirmeye uğraşırdı. Evlerde şiş bulunmazdı ya da belki çocuklara batar diye saklanırdı, ama anneler çocuklara tavuk telekleriyle örgü örmeyi öğretirlerdi. Tavuk telekleri şişe benzer ama ipler uçlarından hep kayar. Annem bana örgü örmeyi öğretirken, beceremediysem hep söktürüp

tekrar yaptırıldı. Manti nasıl katlanır, içli köfte nasıl yapılır, bunları tek tek öğretti bana. Yaptığım her şeyin güzel olması gerektiğini söylerdi. Bu duygu bana annemden geçti.

Omuzlarının üzerinde melekleri vardı annemin. Biri günahlarını, biri sevaplarını yazardı. Annem sürekli sağ ve sol yanındaki meleklerle kavga halindeydi. “Bunu yazdın mı? Unutma çabuk bunu da yaz,” diye söylenir, azarlardı onları. O iki meleğe salak muamelesi yapar, tepesindeki Allah’a da “Bak gördün mü şimdi şu yaptığını!” diye hesap sorardı. Sağ omzu, sol omzu ve gökyüzüyle sürekli kavga eden bir kadındı annem. “Şimdi düşündüğüm zaman, müthiş geliyor bana. Onun kadar güçlü olabilmeyi isterdim. Sonsuz bir yaylaya bakan, Toroslar’ı gören bir vadinin ortasında, kapının arkasında tüfeği ve çocuklarıyla tek başına yaşadı yıllarca. Köyden Erciyes’in hep karlı zirvesi görünür. Ay doğduğu zaman, inanılmaz bir görüntü olur. Benim iki ayım vardı çocukluğumda, o iki ayla birlikte büyüdüm. O ıssızlığın, sessizliğin ortasında karlar yağdığı zaman bütün kapılar kapanır, evler karların altında kalırdı. Çok uzun yağardı kar, bazı köylere hâlâ kızaklarla gidildiğini duydum. İşte öyle bir köyde tek başına yaşardı annem, beş çocuğuyla. Babamın ilk evliliğinden olan büyük ablam evlenip evden ayrılmıştı, o da köyün başka bir ucunda yaşardı, çiçekli bir bahçesi vardı evlerinin, şimdi Ankara’dalar... Cesareti büyüleyiciydi gerçekten, annemin cesareti, babamın saflığı ve temizliği.

Garip bir özeni vardı. İstanbul’a geldiğimizde terzisine gider, güzel elbiseler diktirirdi kendine. Süslü püslü bir kadındı; düğmelerini, kumaşını, özenle seçerdi o elbiselerin. Paramız yoktu ama bulur buluşturur, hep güzel giyinmeye çalışırdı, kendisi de dikerdi. Bir gün, hiç unutmuyorum, İstanbul’a geldiğimizde denize gitmek istedik, çok merak ediyoruz, denizin içinde olmak nasıl bir duygu, mayom yoktu. Bana bir gecede basmadan bir mayo dikti. Mavi, büzgü-

lü bir mayo. Parça kumaşlardan bize çeşit çeşit elbiseler dikerdi. Büyük ablam da annem gibi çok becerikliydi, baklavalılar yapar, güzel danteller örerdii. Evin içinde bir kadın ruhu vardı, onların elleri hep benim üzerimdeydi. Bense, onların tam tersi... Giderek daha da süssüz püssüz bir çocuk oldum sonra. Erken yaşta o dünyadan kaçmam da sanırım kadın dünyasına bir tepkiydi, sonradan dönüp düşündüm üstünde... Ben hepsini birden reddettim. Ne ev işi yaptım, ne dantel ördüm, ne de onların dikiği süslü elbiseleri giydim. O danteller, işlemeler, boncuklar... Hepsini reddettim, daha doğrusu, bir noktadan sonra bünyem reddetti. Belki beni rahat bıraksalardı böyle olmayacaktı.

Kayıp bir geçmişi var annemin. Daha doğrusu ben çocukken gidemediği, ulaşamadığı bir baba evi, anne evi var. Onu, çocukluğumda aklımda kaldığı gibi yazmak istedim *Sevgili Arsız Ölüm*'de. Tabii ki annemin hikâyesini bilirim bütün ayrıntılarıyla olmasa da... Ama anlatmayı tercih etmem. Annem kendi geçmişiyle ilgili şeyleri ben küçük olduğum için ablama anlatmıştı. Çocuktum o zamanlar, onun hikâyesini, ailesini nasıl parça parça bulduğunu, büyürken öğrendim. Hep ablama sorardım, annem bir ölçüde gizlerdi benden. *Sevgili Arsız Ölüm*'de, bunları üstü örtülü biçimde anlattım biraz, öyle anlatmak istedim, bir masal olarak kalsın... Duygum böyleydi daha çok. Doğuda Kürt hareketi gelişirken, politik sözcüklerle geçmişi konuşmak istemediğim hissi kapıldım. Beni bir ölçüde kendilerine yakın buluyorlardı, annemden dolayı... Ama ben o coğrafyaya tümüyle yabancıyım, uzağım. Elbette dünyanın neresinde olursa olsun özgürleşme mücadelesi veren insanların yanındayım ama annemle ilgili duygularımı ifade edebilecek ortak bir dilimiz olabileceği düşüncesi taşımıyorum, benim için artık masal olmuş uzak bir akrabalık bağıyla, kendi politik tavrımı ilişkilendirmem, bunun bana ilham olması... fazla bir beklenti.

Ben ilkokul dördüncü sınıftayken bulduğumuz bir ablam var. Annemin daha önceki evliliğinden, kaybolmuş bir abla... Annem henüz bebekken ayrılmış ondan, sonra kaybetmiş izini. Bu uzun hikâye... Annemin hikâyesi olduğu için anlatmıyorum. Annem, onu yıllarca aramıştı ama ablam buldu bizi sonunda. Annemin ablamı aradığı yıllarda, olup biten şeyin farkına vardığımda, hatırlıyorum, salıncaklara binerdim ve hep ablamı hayal ederdim. Onun adı da Latife. Annem koydu benim adımlı. Beni hep “iki kızım” diye severdi çocukken. Ben sanki aslı kaybolmuş, sureti ortalarda dolaşan bir çocuk gibi büyüdüm. Tuhaf; o kayıp ülkeye eklenen, bir kayıp abla hikâyesi var. Bir yerde ikizimin olması korkunç merak uyandırırdu bende. Bir yerde ikizim dolaşıyor ama ondan hiçbir iz yok. Sık sık onunla ilgili düşler görürdüm.

İşte, benim adım, o kayıp abladan geliyor. Yoksa diğer kardeşlerimin isimleri uymaz benimkine. Tuhaf, kentli bir ad benimki. Cumhuriyet heyecanıyla, Latife Hanım hayranlığıyla konmuş bir ad değil. Daha önceki hayata dair bir şey de değil. Latife ablamı hayal ederdim küçüklüğümde, dördüncü sınıftayken, İstanbul’a gelmeden bir süre önce buldu bizi. Bünyan’a, ziyaretimize geldiğinde evliydi, iki çocuğu vardı. Birbirimizi çok sevdik. Araya yıllar girdi ama hâlâ görüşürüz. Onunla karşılaşmak heyecan vericiydi. Ondan ona dolaşarak, el değiştirerek ulaşmış bir mektup... Bir yandan ablam bizi arıyordu, bir yandan biz onu arıyorduk. Sonunda bulmuştuk birbirimizi. Tabii bizden çok, annemle ablamın karşılaşması sarsıcıydı. Anlatılamayacak kadar garip bir duygu.

İlk çocuğum Mehmet doğduktan beş ay sonra, annem öldü. Uzun yıllar sağlıklı yaşamıştı. *Sevgili Arsız Ölüm*’de de hissedildiği gibi hayatı çok zor geçmiş. Herhalde bir suçluluk benim yaşadığım. Çok erken yaşta politik hayatın içine

girip evin dışına çıktım. Tam annemle bir şey paylaşacağım yıllarda; İstanbul, göç, göçün getirdiği ev içi şiddet, şaşkınlık, savrulmalar... Bütün o ilkgençlik dönemi, büyümenin sancıları... Annemle oturup konuşabileceğim, annemle annemi, kendimi konuşabileceğim zamanlar değildi. Belki de Mehmet'in doğmuş olmasının getirdiği bir duyguydu yaşadığım. Tam anne olduğum zaman, anneliğin bilincine vardığımda, annemi kaybettim. Bu çok önemli bir şeydi, çünkü annelerin yüzü çocuklarına, çocukların yüzü ise kendilerine dönük. Ancak çocuğun kendisi anne ya da baba olduktan sonra halka tamamlanıyor. O zaman insan annesini çok daha iyi anlıyor, ya da başka türlü bir sevgi doğuyor aralarında. Çocuk annesiyle babasıyla, annenin, babanın emeğiyle, kendi çocuğuyla kurduğu ilişki sürecinde ödeşiyor. Anne ile babanın emeği o kadar yoğun bir emek ki, bir çocuğun, borcunu büyürken ödemesine imkân yok; zaten bu da çok büyük haksızlık olurdu. İnsan, anne babasına olan borcunu çocuğu olunca ödüyor. Ödünç alınmış bir zaman o. Anne ile baba büyüme sürecinde bir armağan gibi. Bunu, çocuklarım olduğu için böyle hissettim, böyle yaşadım. Tam da Mehmet doğduğu zaman, annem yoktu. O politik dönemde, geçmişe karşı inkârla doluydum. Çok sert davrandık ailelerimize karşı. Hatırlıyorum, ilk yıllarda yürüyüşlere gittiğimiz zaman, annem, bize bir şey olmasın diye dama çıkıp dua ederdi. Dinlemezdik büyüklerimizi, hepimizin annesi babası çok benzer bir korku içindeydi. Onun şiddetini, insan ancak kendi çocuğu olunca anlayabiliyor. Bütün o süreçte, o kadar kırıcı davranıp onları sert biçimde reddettikten sonra, Mehmet'in doğumuyla suçluluk duygusu daha da şiddetlendi. İşte o günlerde, annemin yokluğuna katlanmak, onu yanımda bulamamak, gerçekten çok zordu. Tam onunla konuşacağım zaman, tam onu anlamışken, tam geri dönecekken verilmiş bir ceza gibi annemi kaybettim. Bu çok acı bir şey. O

suçluluk duygusu içimde çok yer etti, onu aşmam, iyileştirmem çok çok zaman aldı.

Sevgili Arsız Ölüm'ü yazma sürecinde annemle doluydum. Annemi kaybettikten bir süre sonra yazmaya başladım. 1979'da annem öldü. Mayıs'ta, Anneler Günü'nde. 12 Eylül 1980'de, neredeyse aynı gün, kapandım; sonbahar, kış boyunca yazdım. 1981'de *Sevgili Arsız Ölüm*'ü tamamlamıştım.

ilk kitap ilk ölüm mü?

Gövdemden Bir Ateş Geçti Benim...

Genelde, daha önceki kitaplarımda geçen bir cümleyi kitaplarıma isim olarak koyarım. *Sevgili Arsız Ölüm* adının hikâyesi ise farklı. Bu kitabın adını eşim Ertuğrul'un koymasını istedim, o da “Gündüz Gözüyle olsun,” dedi. Yayınevi yöneticileri bunun pek roman adına benzemediğini, daha değişik bir ad koymak gerektiğini söylediler. “Dirmit Kız”, “Kuşkuşotu” gibi adlar önerdiler “Sevgili Arsız Ölüm’e,” adama cümlesiydi, kitabı anneme bu sözlerle adanmışım. Önerilen adların hiçbiri hoşuma gitmedi, sonunda adama cümlesi, kitabın adı oldu. Annemin ölümünün ardından, kısa bir sürede yazıp bitirmiştım.

Yazmaya başlamadan, 12 Eylül darbesinden bir süre önce, çoğu hikâyeyi arkadaşlarıma anlattığımı anımsıyorum. Akşamları evlerde toplanır, hikâyeler anlatırdık o zamanlar birbirimize. Sanırım, farkında olmadan tepkileri kaydediyordum. O yıllarda, halkı örgütlemeye çalışıyorduk ve doğal olarak çoğu onların hayatıyla ilgili hikâyelerdi. Yok-

sullukla, yoksulluk üzüntüsünü hafifletmekle ilgili hikâyeler...

Bir roman yazmaya karar vermiştim ama insanların beni dinleme biçiminden, zor bir işe kalkıştığım hissine kapıldım. Açıkça hevesimi kıracak sözler etmeseler de, bana okumam için getirdikleri kitaplardan, roman yazmadan önce çok fazla şey öğrenmem gerektiği anlaşılıyordu doğrusu. Galiba sadece büyük ağbim yadırgamadı. Belleğimi tazelemek için köylülerle konuşmak istiyordum, “Tamam, gel o zaman götüreyim seni,” dedi. Ağbimle birlikte kahvelere, evlere gitmeye başladık. Oğlum Mehmet, henüz bir yaşındaydı. Etiler’de oturuyorduk, insanlarla konuşmak için Ümraniye’ye gidiyordum. Biz, uzun yıllar Beşiktaş, Yenimahalle’de yaşamıştık. Zamanla, kentin çevresinde farklı iş merkezleri oluşmaya başladı. Bunlardan biri de Ümraniye. Erkek kardeşlerim, işleri de bunu gerektirdiğinden bir süre önce oraya yerleşmişlerdi. Konuştuğum insanların çoğu beni çocukluğumdan tanıyordu. Ama gene de sorularım onlara anlaşılmaz gelebilirdi. Daha çok kıtlık, yokluk, hırsızlık hikâyeleri anlattılar. Hırsızlık deyince büyük bir şey sanılmasın; çaldıkları nohut, buğday gibi şeyler... Anlatırken uyuyakalanlar bile oluyordu aralarında, herhalde onları çok zorluyordum. Ağlayan keçilerden, ağıt yakan annelerden söz ettiler. Tabii babama ve kardeşlerime de anlattırdım köy hikâyelerini. Yazarken yeniden, yeniden o eski anılarımı hatırlamalarımı istedim. Elimde kalem ve defter olduğu için beni ciddiye almak zorunda kalıyorlardı. Dili kaydediyordum... Bir roman yazabilmek için en çok buna ihtiyacım var.

Çocukken, köyde cinlerle korkuturlardı bizi. Üzülmemiz boşuna, onların gördüğü şeyleri biz göremiyorduk. Kendimi eksikli hissedirdim cinlerin karşısında. Bizim gözlerimiz bazı şeyleri görmüyor; ama onların gözleri her yerde! Annemin cesareti korkutucuydu. Kadınlar değirmene muska at-

maya gidecekleri zaman, annem önlerine düşüp götürürdü onları. Köyün dışında, uzakta su değirmenleri vardı. Neden- se, muska atmaya hep o ıssız yerlere gönderirdi hocalar. Ka- dınlar, doğal olarak, korkuyor. Annemin gerçekten büyü- ye inandığını sanmıyorum; o her çeşit büyüyü bozacak ka- dar şeytandı çünkü. İnananlara yardım etmek için kalkıp gi- diyordu herhalde. Bir şey hatırlıyorum, hocanın biri mus- ka yazmış bir kadına. Annemin arkadaşı olan kadının koca- sı çok hasta, kadın ölüp ölmeyeceğini merak ediyor. Olma- yacak şeyler söylüyor hoca ona, “Alacaksın bunu, kapının önünde oturacaksın, sabaha kadar uyumayacaksın, damdan biri atlayacak,” falan. Kadın korkuyor, annem onunla bera- ber, üç gün boyunca kapının önünde bekliyor. Böyle hikâ- yeler anlatılıyordu o günlerde. Dağa yürüyenler, peri kızına âşık olanlar, halüsinasyonlar işte... Cinsel fanteziler... Cin- ler üstüne düşündüğüm zaman, onların çok pratik bir işlev- leri olduğunu hissettim. İnsanlar, cinlerin korkutuculuğunu kullanarak hayata çekidüzen veriyorlar. Gerçekten de işe ya- rıyor. Korkudan, su içilen bir kuyuya taş atamıyorsun, çün- kü karşına kuyu cini çıkıyor, gece karanlığında içinde sıcak su olan bir kapla kapağıya çıkıp suyu boşluğa savuramıyorsun, eşikte bir cin yatıyor, çarpıverir insanı. Herhalde karanlık- ta uyuyan bir hayvanı filan yakıverirsiniz demek istiyorlar. Küllük cini, evcil hayvanların bekçisi gibi. Güzel olan, yaz- maya başladığımda çocukken korktuğum cinlerin iyi işlere yaradığını keşfetmiş olmam. Annem sayesinde tabii ki, çün- kü onlarla da konuşup dururdu. Kimi zaman kavga eder- di. Bulaşık suyunu dökerken, “Çekil oradan!” diye azarlar- dı onları. Böyle olunca da ciddiye alamıyorsun cinleri. Her delikte cin vardı, her köşeden fırlıyorlardı. Haleliydi annem.

Düşün ki, her delikten cin çıkabileceğine inanan insanlar, daha sonra geldikleri İstanbul’da ne yaparlar... Cinler hak- kında düşünürken fark ettiğim bir şey var. Evimizi, eşyala-

rımızı cinlerle ortak kullandığımız inancıyla sürüp giden bir hayatı düşleyebiliyor musun... Biz, su içtiğimiz bardaktan, uyduğumuzda cinlerin su içtiğine inanıyorduk. Gerçekten öyle. Biz görmeden, onlar bizim yataklarımızda uyuyorlar, elbiselerimizi giyiyorlardı... Bu durum, eşyalarımızı, evimizi, bağımızı, bahçemizi kendimize ait hissetmemizi engelliyor. Çok hoş değil mi... “Biz yapıyoruz, cinler bozuyor!” derlerdi. Bazı şeylerin yapılmasına da zaten razı gelmiyorlar.

Dünyada, görünmez canlılarla, görünmez varlıklarla bir arada yaşıyor. Tabii bu, insanın kendine duyabileceği kötü güveni zedeleyen bir şey. Kendimizi başka canlıların dünyasında biraz da misafir gibi hissetmenin pek sakıncası yok. Hep insanlar biraz titrek, ürkek, hep bir şeye uğrayacaklarmış gibi yaşıyorlar. Onlarda var olduğunu hissettiğim zarafet, incelik, belki de buradan geliyor. Peki bu zarif, ince insanlar, niçin kentte çirkin evler yaptılar? Bunu ayrıca konuşmalı. Dil konusuna dönelim istersen, çünkü buralardan çıkarak dili de ödünç alınmış bir şey gibi kullandıklarını düşünüyorum. Bu kez de güneşin parlısından, ayın soğuk ışığından ürktüklerini varsayarak... Kendilerinden önce, bin yıl önce oluşmuş dil kalıplarını kuşaktan kuşağa mırıldanıp durmuşlar.